

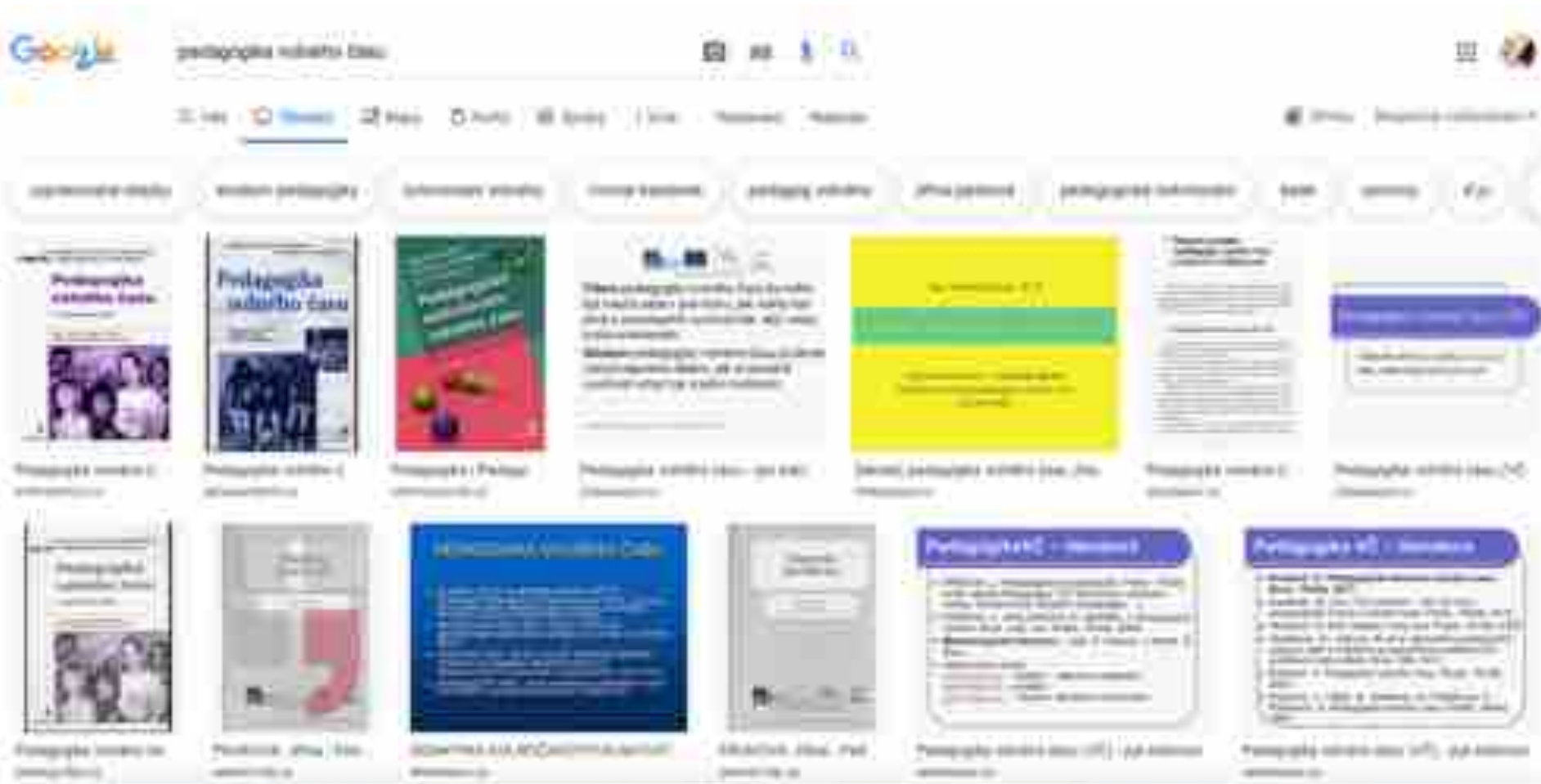
Pedagogika volného času

Jana Kočí, Ph.D.

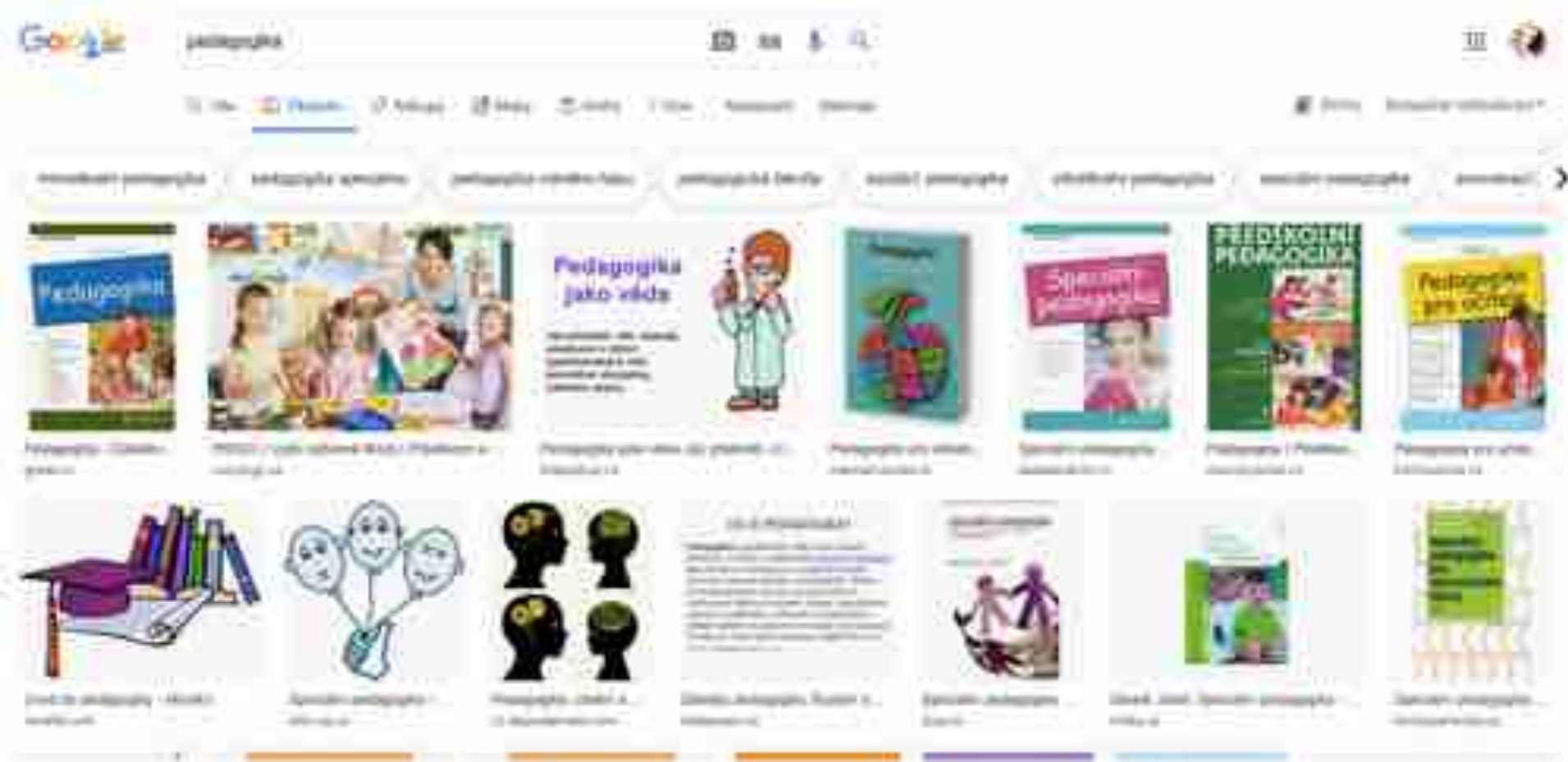
- http://www.vzdelavani-dvpp.eu/download/opory/final/25_pavkova.pdf

Co je to PVČ?

Co je to PVČ?

Kaťa
CHRPOVÁ

VĚDOMOSTNÍ TEST (KLASIFIKOVANÝ ZÁPOČET)

Pedagogika volného času

(maximální bodový zisk je 20 bodů, minimum pro udělení KZ je 10 bodů.)

A = 18 - 20 b., B = 16 - 17 b., C = 14 - 15 b., D = 12 - 13 b., E = 10 - 11 b., F = 9 a méně b.)

Charakterizujte cíl pedagogiky volného času.

(2 b.)

Pedagogika volného času je ~~učebním předmětem~~ ^{směr} ~~učebním předmětem~~ ^{aplikací} ~~učebním předmětem~~ ^{aktivit}
volnočasových aktivit, ~~jejímž~~ ^{jejímž} ~~účelem~~ ^{účelem} ~~je~~ ^{je} ~~jednotlivce~~
aktivita ♥ připravit stát jednotlivce

směřuje se k sociální zapojení do společnosti, k její ^{výstavbě} ~~vystavbě~~ ^{údržbě} ~~údržbě~~
a fyzické zdatnosti. Účelem je ~~aktivita~~ ^{aktivita}

Jak může pedagog volného času pozitivně ovlivňovat zábraný vývoj svých žáků/studentů?

(2 b.)

Díky aplikování různých aktivit můžeme zjistit, co
žáci/studenti pro ně dělají dobře
Pokud se zjistí, může se naučit pravidelně

Definice PDG (Průcha, 2009)

- *(1) vším tím, co vytváří a determinuje nějaké edukační prostředí,*
- *(2) procesy, jež se v těchto prostředích realizují,*
- *(3) výsledky a efekty těchto procesů.*

Co je to PVČ?

Leisure:

Freedom From:
"I finished my homework."

Freedom to:
"What activity would I like to do today?"

Self-discovery:
"Look what I can do!"

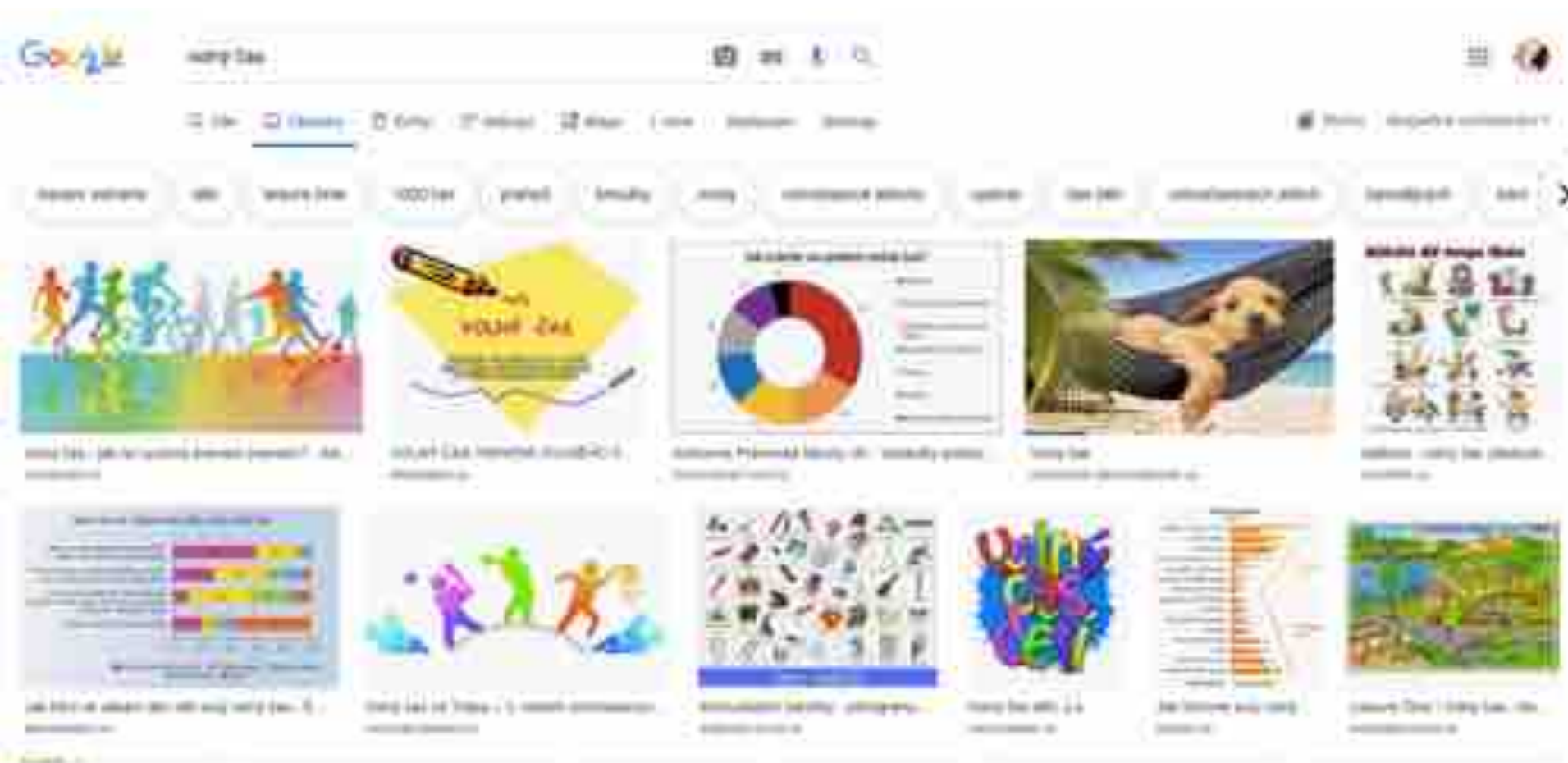

Growth:
"I can succeed in other areas!"

Co je to PVČ?

Co je to PVČ?

Co je to PVČ?

The image shows a Google search results page for the term 'PVČ' (Physical Education). The search bar at the top contains the text 'PVČ'. Below the search bar, there are several tabs for different search filters, including 'Všechny výsledky', 'obrazky', 'zprávy', 'video', 'noviny', 'knihy', 'audiodisky', 'noviny a časopisy', 'webové stránky', 'obrázky', 'zprávy', and 'noviny a časopisy'. The search results are displayed in a grid format, featuring various images and text snippets related to physical education and children's activities. A red-bordered image of a child sliding down a slide is highlighted in the bottom right corner.

Pedagogika volného času

- Dříve mimoškolní výchova (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008)
- Aplikovaná pdg věda, zabývající se reflexí a rozvojem pdg zhodnocování volného času
- PVČ = oproti mimoškolní výchově rozšiřuje své vědní působení i na jiné věkové skupiny, než jsou děti a mládež

- věda o výchově ve volném čase
- zabývá se pojetím a cíli, organizacemi a institucemi, které vytvářejí podmínky pro uskutečňování volného času

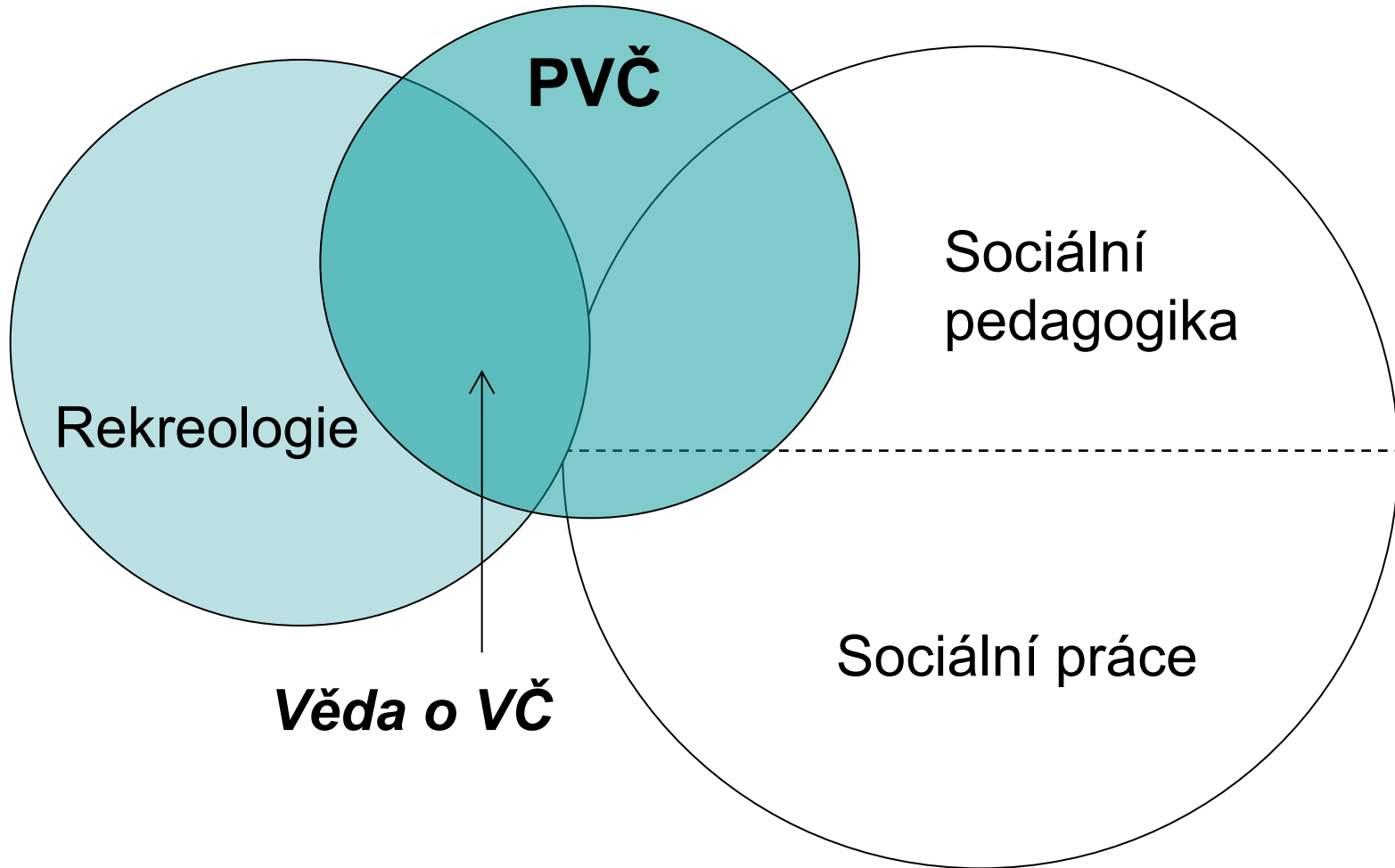

Cílové skupiny PVČ

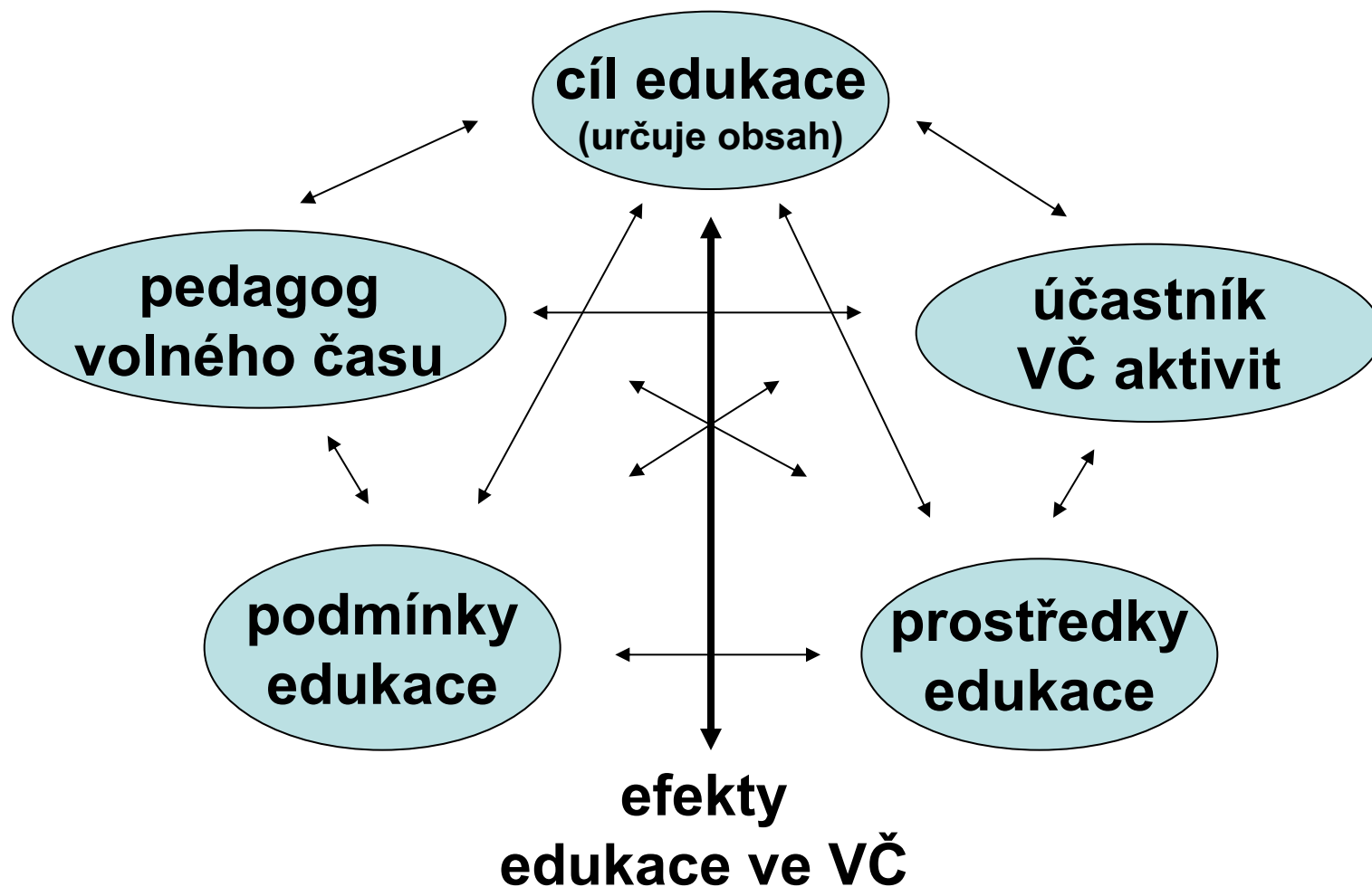
- předškolní věk,
- mladší školní věk,
- starší školní věk,
- mládežnický věk (dospívání, adolescence, dorost, junioři),
- dospělost,
- staří (senioři, důchodci).

PVČ v systému věd (Kaplánek)

Prvky edukace ve volném čase

Cílem pedagogiky volného času by mělo být naučit sebe i jiné tomu, jak volný čas plně a smysluplně využívat tak, aby nebyl zcela promarněn.

Úkolem pedagogiky volného času je dávat návod zejména dětem, jak svobodně využívat volný čas a jeho možnosti.

Dílčí cíle PVČ

- naučit vychovávané jedince efektivně odpočívat,
- umět volit účinné formy rekreace,
- rozvíjet zájmy, podporovat aktivní zájmy,
- objevovat a rozvíjet specifické schopnosti,
- uspokojovat a kultivovat potřeby,
- naučit jedince vhodně využívat dostupných materiálních prostředků pro trávení volného času,
- vést k celoživotnímu vzdělávání.

do what you

LOVE

what you do

SUPER.... PROČ MAJÍ DĚTI SPORTOVAT?

Platí asi pro každý sport!

Rodiče se byli podívat na karate:

Přítel se mě zeptal: "Proč pořád platíš tolik peněz za to, že tvoje děti dělají karate?"

No, musím přiznat, že neplatím za karate pro své děti; Mně osobně je karate úplně jedno.

Takže pokud neplatíš za karate, za co platíš?

"Platím za tu dobu, kdy jsou moje děti tak unavené, že nezačnou kouřit.

»Platím, protože se moje děti naučí disciplíně.

»Platím, protože se moje děti učí starat o své tělo.

»Platím, protože se moje děti naučí pracovat s druhými a být dobrými spoluhráči.

»Platím, protože se moje děti učí zvládnout zklamání, když nedostanou pás, na který ony doufaly, že mají ale zjistí, že stále je třeba tvrdě pracovat.

»Platím, protože se moje děti naučí vytvářet si cíle a jich dosahovat.

»Platím, protože se mé děti naučí, že to trvá hodiny a hodiny a hodiny tvrdé práce a odborné přípravy k dosažení černého pásu, a že úspěch nepříjde přes noc.

"Platím za příležitost, kterou mají a až budou mít své děti, aby měly přátelství, které vydrží po celý život.

Mohl bych pokračovat dál a dál, ale zkrátka neplatím za karate; Platím za příležitosti, při kterých Karate v mých dětech rozvíjí vlastnosti, které jim budou sloužit po celý jejich život a dají jim příležitost pomáhat tvořit dobré životy druhých.

A z toho, co jsem zatím viděl vím, že je to dobrá investice."

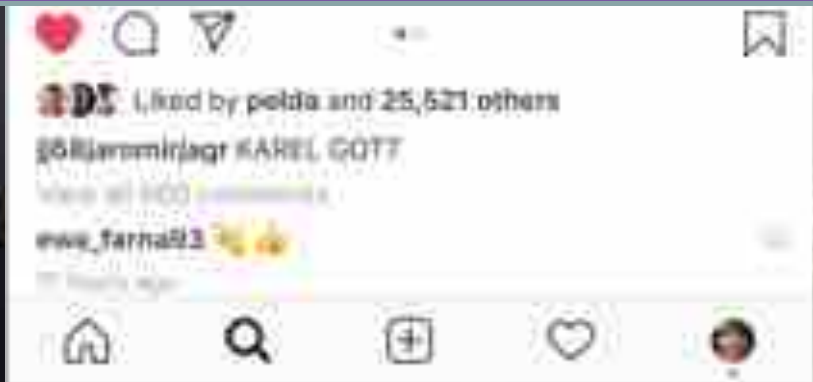
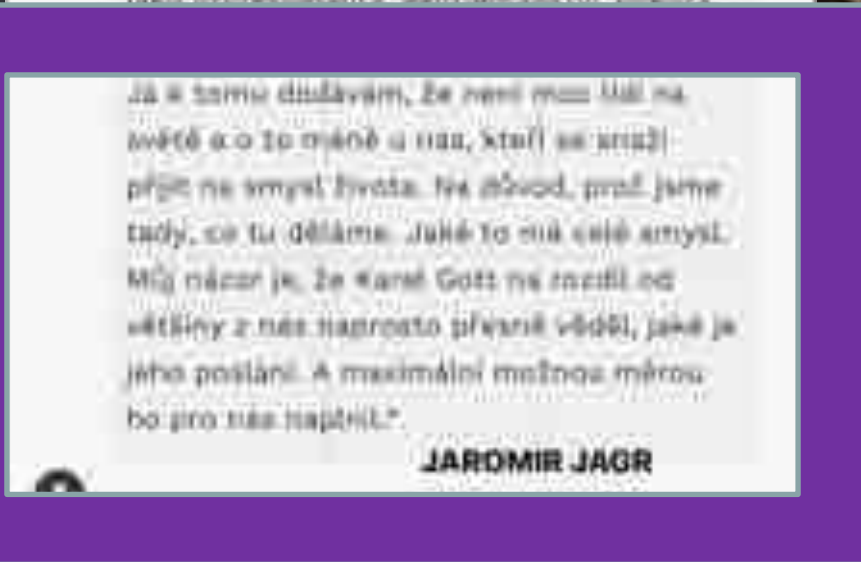

KAREL GOTT

„Pokud bych se měl i já vyjádřit ke Karlu Gottovi, musím začít zešvaka. V blízkosti s ním všichni a pokaždé zmiňovali slova jeho profesora: „autowortul, imho“

Já a tomu duševně, že není moc lidí na světě a o to méně u nás, kteří se snaží přít na smysl života. Ne důvod, proč jsme tady, co tu děláme. Jaké to má celé smysl. Můj názor je, že Karel Gott se rozdíl od většiny z nás naprosto překoná všemi, jaké je jeho poslání. A maximální možnou měrou bo pro nás naplnil.*

JAROMIR JAGR

„Podle mě chtěl dělat radost sám sobě a vědomím přesahu, že zároveň činí potěšení druhým. To je ta vzájemná propojenost. A důvod, proč nazvat Karla Gotta vyvoleným.“

MISTŘE DĚKUJEME NIKDY NEZAPOMENEME

Z čeho si složit život

TOHLE JS KÁČKA, KTERÁ BY MĚLA NÁPOHNIT, JAK NAJÍT SVÁ IKIGAI.
POKUD JETE DIAGRAMOVÝ TYP, MŮŽE VÁM OSVĚTLIT, JAK SE RŮZNÉ VAŠE
ŽIVOTNÍ ČINNOSTI A NÁPLNĚ DOPLŇUJÍ A PROLÍNÁJÍ. KDYŽ NAJDETE NĚCO,
CO SPOJUJE VLASTNÍ, MŮŽOVOU, MŮJNOU I ZELENOU ČÁST, NĚJAKPŘÍ HYTE
V TORO MĚLI UDĚLAT SVÉ POVOLÁNÍ, KTERÝM TRÁVÍTE NEJVÍČ ČASU.

*Tady vám záleží, co děláte
cožte a proč. Šat jistě prací
Jin možná chcete obstarat
něco víc zmyslejšího.*

*Jste dobrí v něčem, co je
pro ostatní užitečné a ještě
to děláte rád? Super, jen si
ještě najděte zprá příčinu.*

*Tady jste rádi, jak si vyde-
šit na pracovní ideální by
bylo, kdybyta tu činnost
mili navíc rád.*

*Takže je silně propojení,
protože svět utváří o to,
co milujete. Možná to ale není
základ pro profesi.*

Zkuste přemýšlet a napsat si,

KDY CÍTÍTE, ŽE ŽIJETE

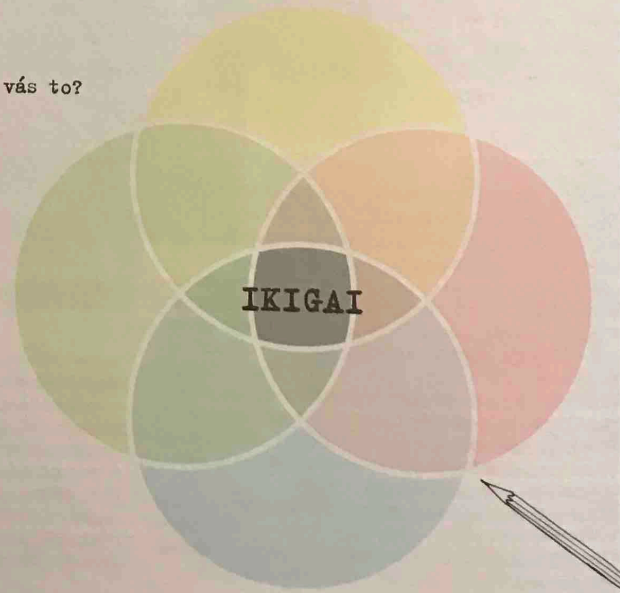
ŽIVOT SE SKLÁDÁ Z MILIARD MIKROSEKUND A V KAŽDÉ NĚCO DĚLÁME.
OBJEVUJEME LÉK NA RAKOVINU, DRŽÍME NĚKOHO ZA RUKU NEBO LEŽÍME NA GAUČI
A HLEDÍME KE STROPU. TO VŠECHNO MŮŽE BÝT STEJNĚ DŮLEŽITÉ.

Co z toho, co od rána děláte, je pro vás nejdůležitější?

Co byste nejradši dělali jako své zaměstnání?

Co děláte pro jiné lidi? Těší vás to?

K jakým činnostem máte talent?

Pojem volný čas

Volný čas je doba, která nám zbývá po splnění povinností. Je to oblast naší svobodné volby.

Zahrnuje činnosti, které vykonáváme dobrovolně, rádi, přinášejí nám radost a uspokojení.

OBROVSKÝ POTENCIÁL VOLNÉHO ČASU V OBLASTI SOCIALIZACE A OSOBNOSTNÍM ROZVOJI ČLOVĚKA

Úkoly pedagogického ovlivňování volného času:

- **výchova ve volném čase** = bezprostřední naplňování volného času smysluplnými aktivitami rekreačními či výchovně-vzdělávacími
- **výchova k volnému času** = poskytuje jedinci základní orientaci ve volnočasových aktivitách a pomůže mu najít oblast zájmové činnosti, která mu poskytne **uspokojení a seberealizaci**

Potřeby, které pomáhá VČ naplňovat

1. **rekreace** – zotavení, uvolnění, osvobození od zátěže, odpočinek ...
2. **kompence** – vyvážení jednostrannosti, doplnění nedostatků, rozptýlení a potěšení ...
3. **edukace** – vzdělávání, učení, poznávání, zvědavost, změna a rozvoj osobnosti, aktivizace vlastních možností ...
4. **kontemplace** – klid, rozjímání a meditace, sebereflexe, čas pro sebe samého, hledání vlastní individuality a identity ...
5. **komunikace** – sdílení, kontakt a družnost, vztahy, pospolitost, láska, něžnost, empatie ...
6. **integrace** – společnost, kolektivní vztah, tvoření skupin, bezpečí, sounáležitost, společné prožívání, uznání, sociální učení, hry a rituály ...
7. **participace** – účast, angažovanost, spoluodpovědnost, iniciativa, spolurozhodování, solidarita, kooperace ...
8. **enkulturace** – kreativní rozvoj, účast na kulturním životě, fantazie, řešení problémů, tvůrčí uplatnění.

Základní principy výchovy ve volném čase:

- dobrovolnost
- aktivita
- samostatnost

Činitelé ve výchově dětí

Činitelé ve výchově dětí:

- rodina
- škola a další instituce
- vrstevnické skupiny
- sociální patologie
- hromadné sdělovací prostředky

Funkce volného času:

- výchovná
- zdravotní
- sociální
- preventivní

Způsoby trávení volného času:

- **pasivní způsob trávení:** TV, PC, video
- **aktivní způsob trávení:** nejúčinnějším podnětem pro rozvoj dětské osobnosti ve volném čase je živý vztah mezi dětmi a rodiči či dětmi a jejich vrstevníky - to TV poskytnout nemůže

Obsah výchovy ve volném čase

- sebeobslužné činnosti
 - příprava na vyučování
 - činnosti dobrovolného charakteru
 - zájmové činnosti
 - rekreační činnosti
 - odpočinkové činnosti
 - společensky prospěšné činnosti
- pravidelné,
 - příležitostné,
 - organizované,
 - spontánní.

Klíčové kompetence

Druhy výchovy

- formální
- informální
- neformální

Role rodiny?

Role učitele?

- předškoláci – hra a spánek
- školní věk – učení splývá s prací, domácí úkoly jsou často chápány jako trest, kroužky
- puberta – změna zájmového zaměření, seberealizace nemusí být shodná se školou
- 30 – 40 let – zaměstnání a zájmy
- 40 – 50 let – rozšiřování obzorů, cestování
- 50 – 60 let – zamyšlení nad tím, co člověk vykonal
- 60 – 70 let – bilancování, nemoci
- 70 let a více – období otázek PROČ, věci nemají cenu, boj se samotou

Prevence samoty

Historický vývoj výchovy ve volném čase

- po skončení 30leté války si bohatší obyvatelé měst začali budovat „víkendové“ domy, ve městech vznikaly spolky, kluby, kavárny pro dospělé
- meziválečné Československo vyrovnávalo své historické opoždění budováním organizací všech generací (tělovýchovy, sportu, letních táborů)

- **Poválečný vývoj výchovy volného času** - začala se rozvíjet neformální, alternativní hnutí mladých lidí
- **Současnost** - východiska i praxe obou částí Evropy se sbližují, zařízení se otvírají novým cílovým skupinám (handicapovaným zdravotně i sociálně)

Výchova mimo vyučování

- probíhá mimo povinné vyučování
- probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny
- je institucionálně zajištěna
- uskutečňuje se převážně ve volném čase

Na výchově mimo vyučování se podílí:

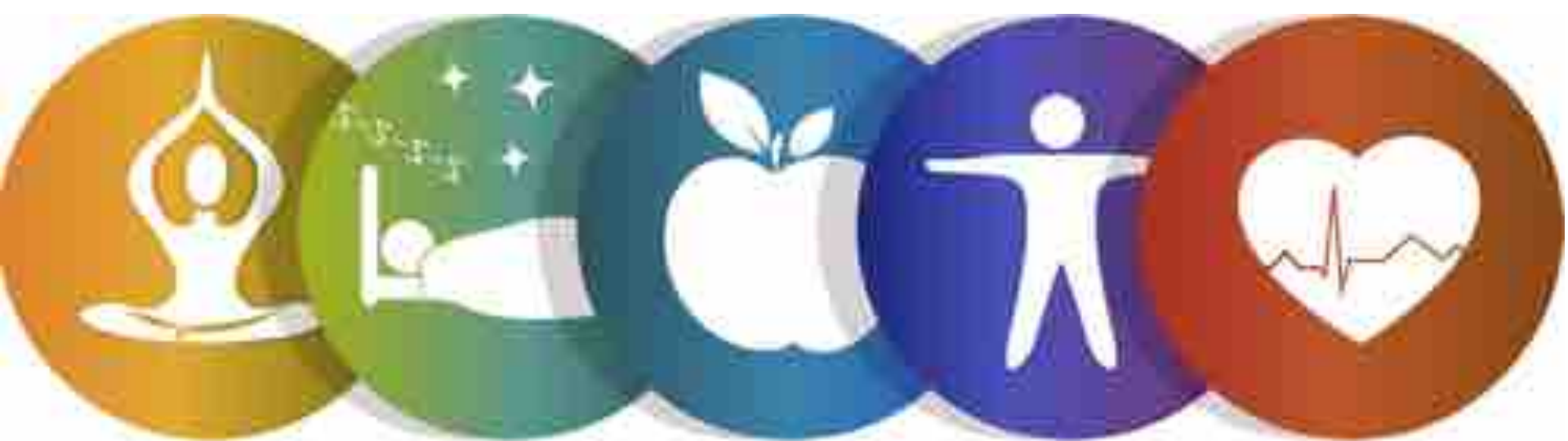
- rodina
- škola
- zařízení pro výchovu mimo vyučování
- další subjekty a společenské vlivy

Duševní hygiena ve výchově mimo vyučování

- dodržování přiměřeného režimu dne a životosprávy
- zachovávání dobrých mezilidských vztahů
- péče o vhodné materiální a prostorové vybavení zařízení pro výchovu mimo vyučování

Požadavek zdravé životosprávy zahrnuje:

- střídání práce a odpočinku,
- pohybové aktivity, pěstování zálib
- racionální stravování
- vyhýbání se škodlivinám
- pozitivní myšlení

GoalSetting
PhysicalHealth MentalHealth
AccessingValidInformation GrowthDevelopment
PhysicalActivity Prevention
HealthyBehaviors Tobacco
CoreConcepts
Health
Nutrition Advocacy Education
PreventingDiseases AnalyzingInfluences
AlcoholDrugs SocialHealth SelfManagement
Communication

Sociálně patologické jevy

Jsou společensky nežádoucí jevy, při kterých jedinec nebo skupina buď nerespektuje stanovené normy, nebo přehání a dodržuje normy do krajnosti.

Vybrané sociální deviace:

- **Nezaměstnanost, chudoba, bezdomovectví**
- **Jevy s pojené s agresivitou**
 - šikana
 - domácí násilí
 - divácké násilí
 - výtržnictví a vandalismus

- **Kriminalita**

- **Prostituce**

- **Závislosti**
 - alkohol a alkoholismus
 - tabák a tabakismus (nikotinismus)
 - drogy
 - patologické hráčství (gambling)
 - závislost na internetu, mobilu

- **Sebevražednost - suicidium**

Příčiny sociálně patologických jevů (etiologie)

- **Endogenní - vnitřní**

- geneticky dané
- vrozené

- **Exogenní - vnější**

- rodina
- party, vrstevnické skupiny
- hromadné sdělovací prostředky
- lokální prostředí

Prevence sociálně patologických jevů

- **Primární prevence** zahrnuje vytváření a zabezpečení optimálních podmínek pro fyzický, psychický a sociální vývoj jedince a předcházení vzniku nepřiměřených projevů a poruch.
- **Sekundární prevence** má zachytit poruchu fyzického, psychického a sociálního vývoje v počátečním stadiu, zajistit potřebná opatření pro ohroženého jedince a zabránit rozšíření poruchy mezi jedince jiné.

- **Terciální prevence** má za úkol předcházet zhoršování stavu, recidivám a eliminovat důsledky sociálně patologických jevů. Zde by se měli angažovat již úzce specializovaní odborníci.
- **Nespecifická primární prevence** je zpravidla prováděna rodiči, učiteli MŠ, 1. stupně ZŠ a pracovníky mimoškolních aktivit.
- **Specifická primární prevence** je zpravidla realizována školskými úřady, pedagogy, pedagogicko-psychologickými poradnami, vrstevníky, externími odbornými organizacemi státními i nestátními

<https://www.youtube.com/watch?v=4qo27xcVS5I>

A photograph of three children in a classroom. In the foreground, two girls are smiling warmly at the camera. The girl on the left has dark hair in braids and is wearing a yellow long-sleeved shirt. The girl on the right has dark hair and is wearing a blue shirt. In the background, a boy with light hair and an orange shirt is also smiling, though he is out of focus. They are sitting at a desk with a green pencil holder containing several colored pencils. The background is a bright, slightly blurred classroom environment.

Děkuji za pozornost